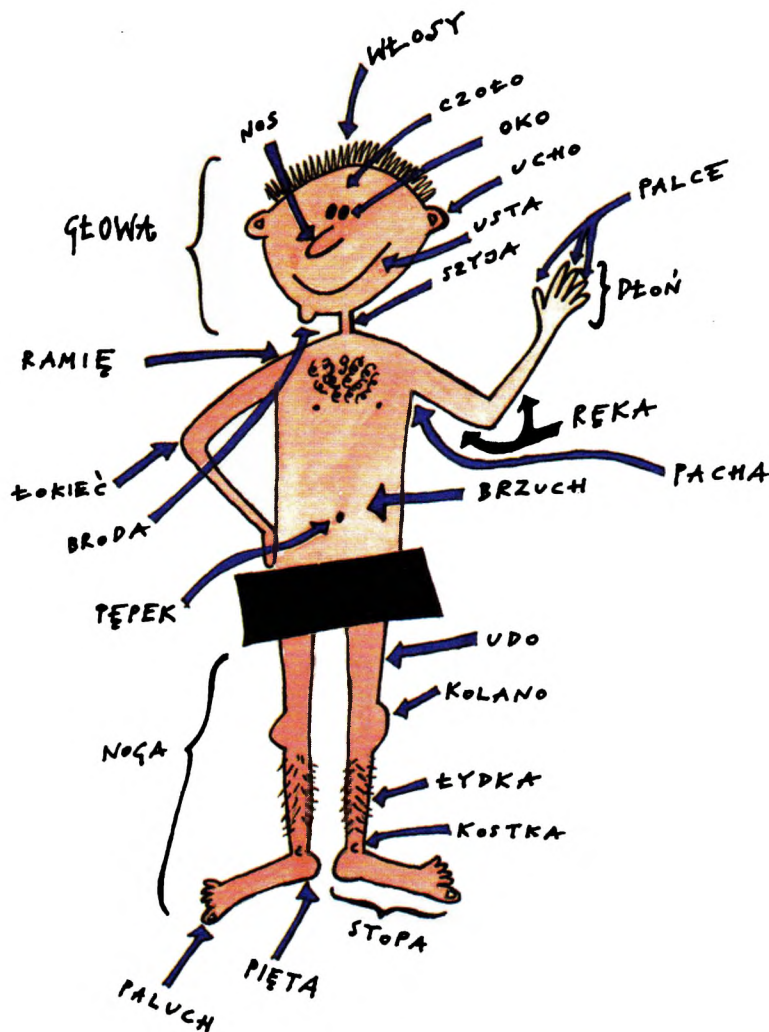

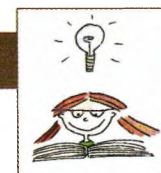
Mówienie

Proszę w grupach przygotować po pięć definicji różnych części ciała. Proszę na zmianę odczytywać definicje. Przeciwna grupa musi zgadywać, o jakiej części ciała mówi definicja.

Rozumienie tekstu

Proszę uzupełnić zdania. W razie wątpliwości proszę skorzystać z rysunku.

- .....Szyja.....⁰ to część ciała łącząca głowę z tułowiem.
- .....¹ to tylna, okrągła część stopy.
- Broda to dolna, wystająca część twarzy poniżej .....
- .....³ to górna część twarzy powyżej oczu.
- Łydka to tylna część nogi pomiędzy .....
- .....⁵ to środkowa część ręki, gdzie ręka się zgina.
- Pępek to blizna na środku .....
- .....⁷ to wgłębienie między wewnętrzną stroną ramienia a bokiem klatki piersiowej.
- Kostka to część nogi pomiędzy .....
- .....⁹ to część nogi nad kolanem.
- .....¹⁰ to środkowa część nogi, gdzie noga się zgina.

Mówienie

Proszę odpowiedzieć na pytania:

- W jaki sposób dbasz o swoje zdrowie?
- Jak często chodzisz do lekarza?
- Jak często powinno się chodzić do lekarza?
- Co należy zrobić, żeby uniknąć chorowania? Jak zapobiegać chorobom?
- Co sądzisz o medycynie niekonwencjonalnej?
- Jakie choroby najbardziej zagrażają ludziom we współczesnym świecie?

Rozumienie tekstu

Proszę przeczytać tekst, a następnie wypisać pod tekstem objawy opisanych w nim chorób i schorzeń.

Zdrowie ma ogromne znaczenie dla człowieka. Wszystkie zaburzenia pracy organizmu (wywołane przez różnorodne czynniki) powodują, że człowiek jest słabszy, bardziej podatny na szkodliwe czynniki, ma spowolnione reakcje. Choroby współczesnego człowieka często są wynikiem przemęczenia, nałogów i złego trybu życia.

Niewłaściwe odżywianie, spożywanie zbyt wielkiej ilości tłuszczów i cukru może być przyczyną otyłości, chorób serca i cukrzycy. A to są bardzo poważne choroby. Nie zwraca się jednak uwagi na to, że jedzenie byle czego i w pośpiechu często kończy się bólami brzucha czy nudnościami. Zatrucia, bo o nich tu mowa, mogą też mieć cięższy przebieg. Nieraz towarzyszy im biegunka i podwyższona temperatura. Męczą nie tylko mdłości, ale i wymioty. Coraz więcej osób narzeka też na inne problemy żołądkowe, przede wszystkim zgagę. Wystarczy przyjrzeć się szerokiej ofercie środków na pieczenie w przełyku.

Palenie tytoniu i brak wysiłku fizycznego powodują obniżenie sprawności układu krwionośnego i ruchowego. Człowiek szybciej się męczy, a serce pracuje niesprawnie. Kości są coraz bardziej podatne na zwichnięcia i złamania. Tak więc głównie zimą, ale nie tylko, musimy zmagać się z bólem, obrzękami i spuchnięciami którejs z kończyn, no i oczywiście z gipsem.

Nieprawidłowe ubieranie się może doprowadzić do wychłodzenia lub przegrzania organizmu. Zmniejsza się wtedy jego odporność na przeziębienia i choroby układu oddechowego. Najwięcej tego typu infekcji dopada nas podczas przejściowych pór roku. Zwykle zaczyna się od lekkiego osłabienia, czasami bólu głowy. Potem dochodzi zatłakany nos, katar i kichanie. Intensywniej się pocimy, boli nas gardło, mamy łagodny kaszel i podwyższoną temperaturę. Typowe przeziębienie. Jeżeli będziemy mieć szczęście, to ominą nas powikłania – zapalenie zatok lub ucha.

Gorzej, gdy trzeba walczyć z grypą. Człowiek jest znużony kilkudniową wysoką gorączką, często połączoną z dreszczami oraz męczącym kaszlem i chrypką. Uciążliwe są bóle głowy, mięśni i stawów, silne uczucie „rozbicia”, brak apetytu. Murowane jest długotrwałe osłabienie, a powikłaniami mogą być zapalenie oskrzeli i płuc.

To tylko niektóre z chorób, które zdarzają się na co dzień, jest ich niestety dużo więcej. Niektórym ludziom podróżowanie autobusem, samolotem czy statkiem utrudniają zawroty głowy, mdłości i wymioty. Zmagają się oni z chorobą lokomocyjną. Współczesny człowiek często skarży się też na różnorakie uczulenia, które są reakcją organizmu na niektóre związki chemiczne znajdujące się m.in. w powietrzu czy w pokarmach. Dokuczają wtedy łzawienie, kichanie lub swędzenie, a czasami nawet obrzęk i wysypka.

częściowo na podstawie: www.sp39.lublin.pl

zatrucie - *ból brzucha*, ...

.....

zgaga - .....

złamanie, zwichnięcie - .....

przeziębienie - .....

.....

.....

grypa - .....

.....

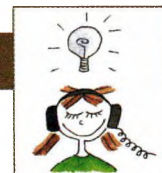
.....

choroba lokomocyjna - .....

uczulenie - .....

.....

Rozumienie ze słuchu

Proszę wysłuchać dialogów i uzupełnić brakujące słowa. Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

W PRZYCHODNI

- Dzień dobry.
- Dzień dobry. Co panu .....¹?
- Od wczoraj okropnie się czuję. Boli mnie głowa, mam katar i boli mnie .....².
- .....³ pan?
- Wczoraj miałem 37,8. Dziś nie .....⁴.
- Zaraz zmierzymy, ale najpierw proszę się rozebrać.
- Zupełnie?
- Nie, do pasa. Chciałbym pana .....⁵ i zajrzeć do gardła. Proszę głęboko .....⁶, teraz proszę przez chwilę nie oddychać. Proszę otworzyć usta i powiedzieć... aaa. Dobrze, proszę się ubrać. Jeszcze tylko .....⁷. Oj, niedobrze, 38 stopni.
- Coś poważnego, panie doktorze?
- Dość nieładne przeziębienie. Zaraz panu .....⁸. Na razie spróbujemy bez .....⁹ .....¹⁰ przede wszystkim witaminy, które proszę .....¹¹ trzy razy dziennie. Te tabletki proszę .....¹² dwa razy dziennie, ale nie .....¹³, tylko po posiłku. Rano i wieczorem pić syrop, a co cztery godziny .....¹⁴ te tabletki. Proszę leżeć i pić herbatę z cytryną.
- Tak zrobię. Dziękuję bardzo. Jak długo to potrwa?
- Myślę, że jakieś dwa, trzy dni, ale gdyby się pan jutro nie poczuł lepiej, to proszę się ze mną skontaktować.
- Jeszcze raz dziękuję. Do widzenia.
- Do widzenia.

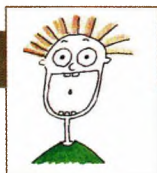
W AMBULATORIUM

- Dzień dobry. Co się stało?
- Dzień dobry, panie doktorze. Pracowałam w ogródku i .....¹
sobie rękę nożem.
- Proszę pokazać... Oj, dość paskudnie to wygląda. Trzeba będzie .....
.....² i obowiązkowo .....³ przeciw tężcowi.
- Świetnie, już prawie koniec. Rany proszę nie moczyć. Jutro zgłosi się pani do
.....⁴. Ma pani cztery szwy i za tydzień prawdopodobnie
będzie można je usunąć. Potem pewnie jeszcze trzeba będzie .....⁵
i ewentualnie .....⁶, żeby się lepiej .....⁷.
- Do tego czasu proszę trzymać rękę uniesioną, najlepiej proszę zrobić sobie
.....⁸ lub nawet ze zwykłego szalika.
- Dobrze, panie doktorze. Jutro na .....⁹. Dziękuję bardzo. Do widzenia.
- Do widzenia.

Mówienie

Proszę w parach przygotować i zaprezentować scenki w przychodni lub w ambulatorium.

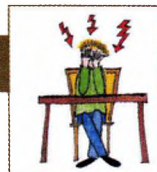

Gramatyka

PRZYMIOTNIKI OD WYRAŻEŃ PRZYIMKOWYCH

(wyrażenie przymiotkowe = przymiotek + rzeczownik lub zaimek, np. *przy drodze, na ramieniu, z nim*)

-ny	przed szkołą – przedszkolny
-owny	bez interesu – bezinteresowny
-arny	między planetami – międzyplanetarny
-alny	po liceum – policealny
-ni	po obiedzie – poobiedni
-ijny (-yjny)	przeciw konstytucji – przeciwkonstytucyjny
-czy	przed wyborami – przedwyborczy
-owy	między państwami – międzypaństwowy
-ski	pod Krakowem – podkrakowski
.....	bez ręki – bezręki

Ćwiczenie gramatyczne

Proszę od podanych w nawiasach wyrażeń przymiotkowych utworzyć przymiotniki.

Jedna z nowych pracownic apteki została poproszona o zrobienie porządku w magazynie po dzisiejszej dostawie. Miała poukładać leki tak, aby bez problemu można je potem było porozkładać na półkach. Dziewczyna szybko posegregowała lekarstwa. Na jednej kupce ułożyła leki ...*doustne*.....⁰ (do ust) czyli takie, które należy wprowadzić do organizmu przez usta. Drugą kupkę stanowiły leki .....¹ (pod język), które nale-

ży włożyć przy zażywaniu pod język. Obok leżały leki .....² (poza jelitem) podawane z pominięciem przewodu pokarmowego, nie przez jelita. Osobno zostały położone zastrzyki .....³ (do mięśni) wstrzykiwane do mięśni oraz zastrzyki .....⁴ (do żyły) wprowadzane do krwiobiegu przez żyłę. Po drugiej stronie poukładana została duża ilość środków .....⁵ (przeciw bólowi), które skutecznie usuwają ból. Dalej znalazły się leki i zastrzyki .....⁶ (przeciw gorączce), obniżające gorączkę. Następny stosik to lekarstwa .....⁷ (przeciw alergii), czyli zapobiegające, leczące alergię. Zaraz za nimi piętrzyła się kupka leków .....⁸ (przeciw bakteriom), chroniących przed bakteriami oraz leki .....⁹ (przeciw zapaleniu), zapobiegające tworzeniu się stanów zapalnych w organizmie. Wreszcie dwa ostatnie komplety stanowiły środki .....¹⁰ (na sen), wywołujące, sprowadzające sen i środki .....¹¹ (na serce), działające pobudzająco lub hamująco na pracę serca.

Rozumienie tekstu

Proszę podać nazwy lekarzy specjalistów, którzy zajmują się poszczególnymi działami medycyny, a następnie dopasować odpowiednią definicję.

1) interna	internista	A) lekarz chorób narządu wzroku
2) pediatria		B) lekarz wykonujący zabiegi operacyjne
3) neurologia		C) lekarz chorób żołądka
4) psychiatria		D) lekarz chorób narządów moczowych (także narządów płciowych mężczyzn)
5) dermatologia		E) lekarz chorób reumatycznych
6) ginekologia		F) lekarz zajmujący się zniekształceniami układu kostno-stawowo-mięśniowego
7) chirurgia		G) lekarz chorób wewnętrznych
8) reumatologia		H) lekarz chorób i wad rozwojowych zębów i jamy ustnej
9) kardiologia		I) lekarz chorób wieku starczego
10) gastrologia		J) lekarz chorób układu nerwowego
11) urologia		K) lekarz chorób nerek
12) okulistyka		L) lekarz chorób dziecięcych
13) laryngologia		Ł) lekarz chorób serca i naczyń krwionośnych
14) stomatologia		M) lekarz chorób narządów rodnych kobiety
15) geriatria		N) lekarz chorób gardła, krtani, nosa i uszu
16) nefrologia		O) lekarz chorób psychicznych
17) ortopedia		P) lekarz chorób skóry

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
G																

Utwórz przymiotniki od wyrażen przyimkowych:

- 1) bez celu - ..... praca
- 2) bez ceny - ..... obraz
- 3) bez domu - ..... pies
- 4) bez glutenu - ..... żywność
- 5) bez imienia - ..... grób
- 6) bez kary - ..... zachowanie
- 7) bez krytyki - ..... osoba
- 8) bez litości - ..... czyn (uczynek)
- 9) bez mięsa - ..... dieta
- 10) bez myślenia - ..... widz
- 11) bez nadziei - ..... sytuacja
- 12) bez płacenia - ..... parking
- 13) bez podstaw - ..... zarzut
- 14) bez roboty - ..... mężczyzna
- 15) bez sensu - ..... dyskusja
- 16) bez skutku - ..... poszukiwania
- 17) bez snu - ..... noc
- 18) bez trosk - ..... wychowanie
- 19) bez wartości - ..... człowiek
- 20) między narodami - ..... spotkanie
- 21) między kontynentami - ..... pocisk batalistyczny
- 22) między szkołami - ..... konkurs ortograficzny
- 23) na ramieniu - mięsień .....
- 24) na rogu - ..... sklep
- 25) nad morzem - ..... kurort
- 26) nad Wisłą - ..... miasto
- 27) po południu - ..... drzemka
- 28) pod Krakowem - dawna ..... wieś
- 29) pod niebem - ..... lot
- 30) pod ręką - bagaż .....
- 31) pod opieką - mój .....
- 32) pod skórą - ..... ból
- 33) pod Warszawą - ..... miejscowość
- 34) pod ziemią - ..... garaż
- 35) pod ziemią - przejście .....
- 36) przed południem - ..... zajęcia
- 37) przed świętami - ..... gorączka zakupowa
- 38) przed szkołą - ..... klub juniora
- 39) przed wiosną - ..... pejzaż
- 40) przed wyborami - ..... obietnice
- 41) ~~przez~~ ^{bez} pana - ..... pies
- 42) przy brzegu - ..... port
- 43) przy drodze - ..... kamień
- 44) przy granicy - ..... kontrola
- 45) przy zakładzie - biblioteka .....